

Kurkijokelainen

Kurkijokelaisen, hiitolaisen ja karjalaisen hengen vaali ja ajankohtaisten kysymysten selvittäjä

Nro 20 • Perjantaina 20. toukokuuta 2005

56. VUOSIKERTA

lirtonumerohinta 1 €

Vaienneet temppelit ja hiljentyneet kirkkokummut

Lähdeteos: Paavo Koposen Karjalan kirkkokummut

Värtsilän kirkko puistonsa sisällä vuonna 1938. Jatkosodan alussa 10.7.1941 vetäytyneet venäläiset sotilaat polttivat kirkon.

Jänisjoen varrelle Tohmajärven pitäjän Värtsilän kylään kehittyi 1830-luvulta alkaen rautaruukin ja sahan ympärille tehdasyhdyskunta. Sieltä oli pitkä ja hankala matkata kirkkoon Tohmajärvelle, minkä vuoksi tehtaan ja seurakunnan johto päättivät perustaa Tohmajärven kappeliksi Värtsilän tehdasseurakunnan. Tehtaan henkilökunnan lisäksi siihen kuului myös muutamien lähikylien väestö. Se sai oman kirkon ja saarnaajan jo vuonna 1867, mutta erosi itsenäiseksi seurakunnakseen vasta 1.5.1909. Myös Värtsilän kunta itsenäistyi.

Värtsiläläisillä on sankarihaudat kirkkonsa vieressä. Sen lisäksi ovat erikseen sekä vanha että uusi siviilihautausmaa.

Värtsilän puistomainen kirkonmäki on rautatehtaan kaakkoispuolella. Sinne tehtaanjohtaja Paavo Hendunen suunnitteli puisen pitkäkirkon, jonka päädyssä oli vankka nelikulmainen kellotorni ja sen katteena ristiä kannattava kahdeksankulmainen kupu. Kirkon yksinkertaisista perusmuotoa kaunistivat korkeat ja ylhäältä terävän-suipot goottilaistyylliset ikkunat. Kirkkoa suojasi satulakatto, joka madaltui kuorin puoleisessa päässä.

Myös kirkkosalin sisustus, erityisesti viisisärinäinen kuori suippenevine kuppoleineen oli samantyylinen. Sisäkattona oli valkoi-

Värtsilä

nen laudoitettu holvi. Kirkkosalia kaunistivat koristeellisella katoksella varustettu saarnatuoli ja kynttiläkruunut. Ristiinnaulittua Kristusta esittävän alttaritaulun kirkko sai lahjaksi Pietarin suomalaisilta. Sen oli maalannut tuntemattomaksi jäänyt venäläinen taiteilija. Kirkon urut hankittiin vuonna 1891. Kirkko vastasi hyvin pienen seurakunnan tarpeita.

Talvisodan jälkeinen raja halkaisi Värtsilän kunnan niin, että kirkko jäi Venäjän puolelle. Seurakunta pelasti kirkon esineistön Suomen puolelle, missä seurakunta

”Venäläisten aikomuksena oli ruveta rakentamaan hautausmaalle uusia taloja.”

jatkaa edelleenkin toimintaansa. Jatkosodan alettua venäläiset syyttivät vetäytyessään kirkon 10.7.1941 tuleen. Tänä päivänä kirkon paikasta kertovat kiviporaat ja osa kivijalkaa, jonka päälle venäläiset aikovat rakentaa ortodoksisen kirkon.

Kirkon eteen Värtsilän seurakunta perusti vuonna 1918 sankarihaudat. Niihin siunattiin tuolloin viisi vapaussodan sankarivainajaa.

Sinne on haudattu myös 79 talvisodassa ja 128 jatkosodassa kaatunutta sotilasta. Vapaussodan jälkeen värtsiläläiset pystyttivät sankarihaudoille graniittisen sankaripatsaan, jonka he siirsivät rauhanehdot kuultuaan Suomen puolelle jääneeseen Uuteenkylään. Sinne he rakensivat myös uuden kirkkonsa, jonka pihassa sankaripatsas nyt on.

Nykytoimet hautausmailla

Entisen kirkon paikka ja sankarihaudat olivat 1990-luvun alussa entisille värtsiläläisille surullista nähtävää. Hautojen ylitse oli tehty ajoneuvojen kulku-uria, ja venäläisten aikomuksena oli ruveta rakentamaan sinne uusia taloja. Vuonna 1992 värtsiläläisten pitäjäseurat ja Värtsilän seurakunta saivat luvan aloittaa hautausmaiden hoidon. Talukooryhmät ovat huolehtineet tästä tehtävästä.

Seurakunta pystytti 9.8.1992 entiselle kirkonmaalle kirkon ja sankarihautojen graniittisen muistomerkin. Kaksi vuotta myöhemmin talkoomiehet aitasivat sankarihaudat valkoisella puuaidalla ja rakensivat haudoilta muistomerkillä hiekkakäytävän.

Sen molemmin puolin he pystyttivät valkoiset puuritit sekä tasoittivat hautausalueen ja kylvivät sille nurmikut.

Siviilihautojen hoito pääsi alkamaan sankarihautojen alkukunnostuksen jälkeen. Venäläiset ovat kaataneet ja hävittäneet suomalaisia hautakiviä ja -ristejä. Uudelle hautausmaalle he ovat haudanneet jo niin paljon vainajiaan, että heidän on täytynyt laajentaa hautausmaata vanhan aidan taakse. Hautausmaiden käytävät olivat kadonneet kasvillisuuden alle, ja puusto oli peittänyt kumpuja.

Värtsiläläiset ovat raihanneet mies- ja konevoimin omaistensa hautapaikkoja, poistaneet puustoa ja nostaneet kaatuneita hautausmuistomerkkejä. Hautausmaat on näillä toimilla saatu niin kauniiseen kuntoon, että omaiset voivat käydä rauhallisin mielin etsimässä ja löytämässäkin sukulaistensa hautapaikkoja.

Erityisen tärkeäksi värtsiläläisille on tullut itsenäisyyspäivän käynti sankarivainajien haudoilla. Muistoristien eteen viedään silloin havuseppelä ja sytytetään kynttilät. Värtsilän entiset ja nykyiset asukkaat ovat oppineet tuntemaan toisensa ja tulevat keskenään hyvin toimeen. Värtsilän seurakunta pitää kerran tai kahdesti kuussa jumalanpalveluksen menetetyt Värtsilän puolella.

Sivuillamme TÄNÄÄN

Kilpiön Sukuseuran kokous	3
40 vuotta samassa työssä	4
Elämän taival	5
Aili Nevanperä, osa 3	6
Mielipide-palsta	7
Karjalaiset kesäjuhlat	8

Matkan varrelt

Nyt just tul mielee toisiin An-täätinä. Hää ko keran sano miul: ”Sie sit olet pien ja mitätön.” Vaa miehä en hyväksynt tuota mitätöntä, ni sanon tomerast: ”Pien oon, mut mitätön en.” Ikkää lie olt viel kovin vähä, ku tää tapahtu Karjalas olles. Pienhä mie oli kooltain, vähä vissii tuollane napakan sorttine, niinku vällei pienkasvuse pitää olaki, jot pärjää suuriin maailmas.

An-täätinä ol mukava mummo. Häne miehesä Juhan-setä ol vähä jyräkämpää sorttii. Vai lie vaa lapsen mielest tuntunt silt. Komija mies. Meijä ukko ja Juhan-setä olliit veljeksii. Naapurloina eletti.

Meil ol paljo kirsikkapuita ja minkähä tähe mummo ei ois antant meijä lapsiin syyvä niitä. A, ukko sano meil: ”Sillo ko mummo ei nää, ni syökää pois.” No, tietyst myö tehtii työtä käskettyy. Ukko ol ainut mies meijä huushollis, isä kuol jo enne sottaa.

Mummo se ol sitä mieltä, et kuka kuritta kasvaa, se kunniaa kuoloo. Äitin pit tietyst niin ko malliks piiskata meitä, nii et meist tulis kunniallissii ihmisii. Vot sillei. Kyl mummo muuten pit kovast meijä puolii, jos se paikka tul. No, tulha se sit ainaki Tainionkoskel assuis, oltii siel evakkoajan kummitätin yläkerras.

Myö siskon kans päästii kesäleiril Immolan järven rantaa. Se ol meil evakoil iha ilmane leir. En muista, mite viiko siel ois pitänt olla. Meil ol ailan kans nii mahoto kot’ikävä, ja syömistki iha suuhu sopimattomii. Muuteki ihan kurja olla. No, sit päästii viikonloppuna käymää koton. Mie suunnittelin valmiiks meijä pois pääsy sielt. Myö ko päästii kottii, ni sanotii, jot myö ei sin ennää männä. Mummo sano paikkal: ”Mei tyttöloihe ei huo-

li olla sellases paikas, mis heil on paha olla.” Laihuttuki oltii, ”laps raukat”. En usko ni et siel leiril pahast ois pietty, vaa ku ei sopint, ni ei sopint.

Tainionkoskel meil ol viel kaks kottuu tuontaista lehmää, Alku ja Unelma, äit ja tytär, jos lehmist sillei voip sannuo. Hyö olliit naapurin lääväs, siel käytti äitin kans heitä lypsämäs ja hoitamas. Se ol hirmune paikka, ku lehmät teuras-tettii. Myö Ailan kans itket-tii mahottomast. En vielä-kää syö lehmän lihhaa. Siin katkes taas yks sije Karjalaa. Olha meil Heli-heponenkin viel olemas, vaa hänestki pit luopuu. Kosk sekkii.

Koton Ihohjärvel mie kerra putosin Helin seläst, hää ei liikahtantkaa, seiso ihka paikallaa nii kaua ko ukko tul kahtomaa, jot olik käynt mite. Ei kuinkaa.

Toine sattumus käi Ailal. Ukko kengitti Hellii, ja Aila päppeleht siin Helin mahan al. Mite sattuki Ailan jalka jäämää Helin takajalan al. Kyl Heli ol häppiiväise näköne, mite tuollane hairinko pääs käymää.. siitki selvittii pahemmitta seurauksitta. Hevostha on viisaita. Taitaat välist olla viisaampii, ko myö luomakunnan ruunot.

Paljost rakkaast on pitänt luopuu täs matkan varrel, vaa ei kuitekaa vapaast kotmaast. Siint saaha olla kiitollissii sottiin veteraaniloi. Eikä pijä unehtaa lottii, naisii ja lapsii, ketkä tekkiit kotrintamal suurenmoista työtä.. Sillo ei puhuttu lapstyövoiman käytön laittomuuvest, kaik osallistuit toihi, ketkä kynnel kykeniit. Assii ol kaikil yhteine. 13.3. tuli kuluneeksi 65 vuotta siint, ko talvisota pääty. Nii se aika vaa männöö.

20.5.2005

Testamentti

Testamentti herättää jo pelkkänä sanana voimakkaita tunteita. Siihen liittyy niin paljon muistoja, ajatuksia, pelkoja, toiveitakin. Olen jo pitkään ajatellut kirjoittaa tästä aiheesta, mutta en ole oikein rohennut edellä kertomastani syystä johtuen.

Omaisuuhtaan voi testamentata. Ajatuksiaan ja maailmankatsomustaan voi testamentata. Tapoja ja arvoja ”testamentataan” perheissä joka arkipäivä. Testamenttaaminen tarkoittaa siirtämistä.

Syy, miksi puhun testamenttaamisesta, on tullut esille monesti asiakkaitteni kanssa puheissamme. Ihmiset toivoisivat, että lukijamme ”testamenteissaan” tai jollain muulla tavalla tekisivät jäljelle jääville selväksi, että heidän poismentonsa jälkeen kuolinilmoitus pitää laittaa KurkiJokelaiseen.

Koska lehtemme on ikään kuin perhelehti, se tavoittaa monta sellaista ihmistä, joita koskettavat tiedot entisistä tutuista, joihin ei ehkä ole tullut pidettyä yhteyttä. Tiedot voivat hyvin mielellään olla myös perheutisia, syntymäpäiväutisia jne. Mutta viimeksi sitten tulisi kuolintieto, joka näin tavoittai-

si sellaisia henkilöitä, joista omaiset eivät ole välttämättä koskaan edes kuulleetkaan.

Monet säätiöt saavat myös ihan selviä omaisuustestamentteja. Jos on kyse yksinäisestä ihmisestä, ei tällainen ”perheenomainen” yhteisö, millainen karjalainen säätiö on, olisi ehkä kovin huono vaihtoehto testamentin saajaksi. Testamenttiinhan voi laittaa esimerkiksi hyvinkin yksityiskohtaisen haudanhoitopykälän, jota omaisuuden vastaanottajan pitää tietenkin noudattaa ja kunnioittaa. Myös muunlaisia ehtoja voisi omaisuuden luovuttamiseen sisällyttää.

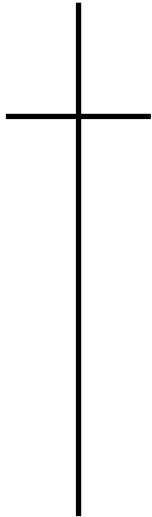
Olemme tällä viikolla vastaanottaneet tiedon yhden kurkijokelaisen aktiivin Petter Sihvosen poismentosta. Sihvonen toimi 1980-luvulla parin vuoden ajan Kurki-Säätiön asiamiehenä ja myöhemmin hallituksen varajäsenenä. Hän oli eräs niistä henkilöistä, joka oli niin kurkijokelainen kuin vain voi olla. Hän sai testamentattua ”aatteensa” myös lapsillensa, joille kaikille esimerkiksi tulee KurkiJokelainen-lehti; ja sitä myös luetaan.

Millainen on Sinun testamenttisi?

Raija Hjelm

”Testamentti, viimeinen tahto, on ”yksipuolinen sopimus”, joka tulee voimaan tekijänsä kuoltua. Sitä voi elinaikana korjata, esimerkiksi olosuhteiden muututtua.”

Kuolleita

Rakas äitimme ja mummomme

Anna (Anni) NIEMINEN

o.s. Loitimo

* 23.12.1911 Kurkijoella
† 3.5.2005 Vantaalla

Kun ilta saapui, niin matka päättyi ja uneen uuvutti väsyneen. Ei tunnu tuska, ei vaiva mainen, on rauha sydämessä nukkuneen.

Kaipauksella muistaen

Mirjam

Marko ja Julia

Anu ja Scott

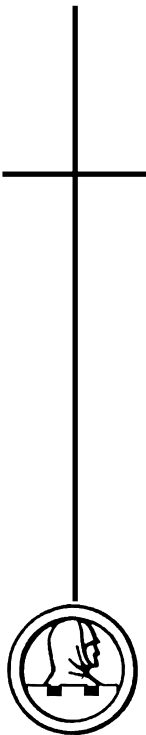
Matti, Anja, Mikko ja Markku

Irja ja Matti

Hilja-sisko

sukulaiset ja ystävät

Siunaus toimitetaan Myyrmäen kirkossa 28.5.2005 klo 10.00, jonka jälkeen muistotilaisuus Myyrmäen kirkon seurakuntasalissa. Vainaja lasketaan hautaan 30.5.2005 klo 12.00 Vaasan vanhalla hautausmaalla. Lämmin kiitos Katrinan sairaalan os. 6:n henkilökunnalle Annan hyvästä hoidosta.

Rakkaamme

Petter SIHVONEN

* 20.4.1921 Kurkijoki

† 16.5.2005 Oripää

Me aivan nuoresta asti yhdessä matkaa teimme. Sinä väsyit, et jaksanut enää matkaamme jatkaa.

Kiitos, Pete, matkasta tästä.

Terttu

Emme nähneet, kun silmäsi suljit, emme hyvästi jättää saaneet, kun hetkenä kevään kauneimman tuli luoksesi rauha ikuinen.

Pertti ja Ulla

Kirsti ja Jussi

Antti ja Elli

Helena ja Timo

Tero, Kirsi, Karri ja Santeri

Matti ja Pirkko

Aki, Hanna ja Aino

veljet perheineen

velivainajan lapset perheineen

muut sukulaiset ja ystävät

Nuku rauhassa, isopappa.

Karri, Santeri, Elli ja Aino

Ystävällisenä kutsuna ilmoitamme, että siunaus toimitetaan lauantaina 28.5.2005 klo 12.00 Oripään kirkossa, minkä jälkeen muistotilaisuus Oripään seurakuntasalissa.

Onks tietoo KYSYMYKSET?

1. Kuinka monta suomalaista kaatui tai katosi sotien 1939-45 aikana?
2. Kuka oli Maalaisliiton presidenttiehdokas vuoden 1950 presidentinvaaleissa?
3. Milloin eli lestadiolaisuuden perustaja Lars Leevi Laestadius?
4. Miten määritellään talven alkaminen?
5. Mistä tuulen voimakkuudesta alkaen puhutaan myrskystä?
6. Minkä maalaista alkuperää on työväenlaulu Internationale eli Kansainvälinen?
7. Mitä tarkoittaa poliittisessa kielenkäytössä sana iltakoulu?
8. Kuinka pitkä on hehkulampun polttoikä?
9. Missä päin ihmisen kehoa on simpukka?
10. Keitä ovat juutit?

Oikaisu

KurkiJokelaisen viime numerossa sivulla 5 kerrottiin Etelä-Karjalan karjalaisseurojen piirin tapahtumista otsikolla ”Ilosii, pärjää-

vii, kloppaalei karjalaisii”.. Kuvatekstiin oli tullut nimivirhe. Parikkalan Karjalaseura ry:n edustaja on Vuokko Hienonen, joka on juuriltaan kurkiJokelainen. Pahoittelemme virhettä. Toimitus

Hartaus sunnuntaiksi 22.5.
Pyhän Kolminaisuuden päivä

Kaipauksemme – toiveemme

Äskettäin tuli televisiossa kaksiosainen lähetys, jossa pohdittiin Dan Brownin kirjan Da Vinci -koodi sanomaa. Kun olin jokin aika sitten lukenut tuon kirjan, ohjelma tuntui erikoisen mielenkiintoiselta. Brownin kirja kuvaa hyvin jännittävällä tavalla ihmisten totuuden kaipuuta. Brown puhuu salaseurasta, joka tahtoo löytää totuuden Jeesuksesta. Sen paljastaa Graalin malja, jonka kätköpaikka on erään salaseuran tiedossa. Kirjan mukaan kirkko on valmis tekemään kaikkensa, ettei totuus paljastuisi. Toisaalta taas kirjan kirkkoa edustava piispa halajaa totuutta saadakseen rikkautta ja valtaa.

Kirjassa menevät hyvät ja pahat sekaisin. Kirjoittaja on sotkenut mukaan poliisin ylijohdon, suuren pankin ylijohdajan, aristokraatin ja tavalliset kansalaiset sellaiseen vyyhtiin, että lukijan on hyvin vaikea käsittää, kuka toimii oikein ja kuka väärin. Suuren totuuden etsinnässä kaikki keinot ovat oikeutettuja. En voi kertoa juonesta enempää, ettei tulevilta lukijoilta mene mielenkiinto kirjaa kohtaan, mutta totuus ei ole siinäkään yksinkertainen asia. Kaipaus kuitenkin elää.

Kevätaika on monessa mielessä syvän kaipauksen ja rakkauden aikaa. Rakkauden nälkä saa monet menettämään jopa mielenrauhansakin. Keväällä järjestetyt juhlatkin ovat usein hyvin riehakkaita osoituksena ihmismielen rajattomasta kaipuusta ja herkkyydestä. Me tarvitsemme ystävyyttä, me tarvitsemme rakkautta. Rakkauden puute saa elämän tuntumaan täysin tyhjältä ja ontolta.

Koska ensi sunnuntain, kolminaisuudenpäivän tekstissä (Joh. 15:1-10) Jeesus sanoo olevansa viinipuu, jonka oksia me voimme olla, vertaan ajallista elämämme kaipuuta hengelliseen kaipaukseen. Kerron omista kokemuksista viime viikon vaihteessa. Viime lauantaina tapasimme poikamme Miikan, joka meni perheineen täällä Espoossa Mimman äidin juhliin. Perheen suuri toive uuden talon valmistumisesta on juuri toteutunut. Iloa kuitenkin sumentaa rakentamisen aikana tapahtunut tapaturma, joka vieläkin näkyy poikamme kävelyssä.

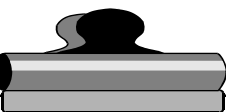
Sunnuntaina kokoonnuimme kaikki tyttäremme Annan koton, jossa pohdimme pääsiäisen ajan kirkollista sanomaa. Taustana oli myös käyntimme Linnanmäellä. Olimme nimittäin lauantaina tyttäremme Annan ja hänen tyttärensä Kaislan kanssa huvipuistossa. Voi sitä riemua, voi sitä menoa, voi sitä toiveitten määrää, mikä tällä juuri kolme vuotta täyttäneellä pikku työllä oli. Yli neljä tuntia hän meni laitteesta toiseen, eikä loppua tullut, ennen kuin uni voitti.

Totesimme sunnuntaina, että Linnanmäkikin osoitti, kuinka voimakas kaipaus ihmisillä on. Väkeä oli niin kuin helluntain epistolassa. Kun olin käynyt ikään kuin vastapainoksi sunnuntaina helluntain sanomaa kuulemassa kirkossamme, pohdimme pääsiäisen jälkeistä sanomaa. Muistimme vielä sitä kaipaavaa katsetta, jonka opetuslapset loivat taivaalle helatorstaina. Nyt on kirkon syntymäpäivä ohitettu, alkaa arkinen aika. Koko ajan voimme kuitenkin luoda katseemme Vapahtajaamme, joka on meitä lähellä, tahtoo ohjata meitä rakkaudella kaikkeen hyvään, kaikkeen totuuteen. Hän myös nostaa ja kantaa, antaa anteeksi ja puhdistaa mielemme kaikesta pahasta.

Jeesus kehottaa sunnuntain tekstissä: ”Pysykää minussa, niin minä pysyn teissä.. Eihän oksa pysty tuottamaan hedelmää, ellei se pysy puussa, ja samoin ette pysty tekään, ellette pysy minussa.” Ja meille rakkauden nälkäisille hän lisää: ”Niin kuin Isä on rakastanut minua, niin olen minä rakastanut teitä. Pysykää minun rakkaudessaani.”

Kevätterveisin

Eino Orpana

NIMIPÄIVÄT

pe 20.5.	Lilja, Karoliina, Lilli	ke 25.5. to 26.5.	Urpo Minna, Miina, Mimmi, Vilma, Vilhelmiina
la 21.5.	Kosti, Konstantin	pe 27.5.	Ritva
su 22.5.	Hemminki, Hemmo	la 28.5.	Alma
ma 23.5.	Lyydia, Lyyli	su 29.5.	Oiva, Oliver, Olivia
ti 24.5.	Tuukka, Touko	ma 30.5.	Pasi

Sanan Voimaa

20.5. Armolahjoja on monenlaisia, mutta Henki on sama. Myös palvelutehtäviä on monenlaisia, mutta Herra on sama. Jumalan voiman vaikutuksia on monenlaisia, mutta hän, joka meissä kaikissa kaiken vaikuttaa, on sama. Hän antaa Hengen ilmetä itse kussakin erityisellä tavalla, yhteiseksi hyödyksi. 1 Kor. 12:4-7

21.5. Kristus on niin kuin ihmisruumis, joka on yksi kokonaisuus mutta jossa on monta jäsentä; vaikka jäseniä on monta, ne kaikki yhdessä muodostavat yhden ruumiin. 1 Kor. 12:12

22.5. Jeesus sanoo: ”Niin kuin Isä on rakastanut minua, niin olen minä rakastanut teitä. Pysykää minun

rakkaudessaani. Jos noudatatte käskyjäni, te pysytte minun rakkaudessa, niin kuin minä olen noudattanut Isäni käskyjä ja pysyn hänen rakkaudessaan.” Joh. 15:9-10

23.5. Ylistetty olkoon meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen Jumala ja Isä! Hän on siunannut meitä kaikella Hengen siunauksella, taivaallisilla aarteilla Kristuksessa. Ef. 1:3

24.5. Kun koetin perehtyä viisauteen ja tutkistella sitä työtä, jota ihminen maan päällä yöitä päivää tekee saamatta untakaan silmiinsä, niin havaitsin, ettei ihminen voi käsittää Jumalan tekoja, sitä mitä auringon alla tapahtuu; vaikka ihminen kuinka

ponnistelelee yrittäessään ymmärtää, ei hän käsitä. Ja vaikka viisas väittäisi-kin ymmärtävänsä, ei hän kuitenkaan ymmärrä. Saarn. 8:16-17

25.5. Auttakoon rakkaus teitä tulemaan toimeen keskenänne. Pyrkikää rauhahan sitein säilyttämään Hengen luoma ykseys. On vain yksi ruumis ja yksi Henki, niin kuin myös se toivo, johon teidät on kutsuttu, on yksi. Yksi on Herra, yksi usko, yksi kastete! Ef. 4:2-5

26.5. Kaikkivaltiasta me emme voi tavoittaa. Hän on voimallinen, hänen on oikeus, hänen on vanhurskaus. Koskaan hän ei tuomitse väärin. Sen tähden ihmiset pelkäävät ja rakastavat häntä. Mutta Jumala ei katso niihin, jotka itse pitävät itseään viisaana. Job 37:23-24

Muistat sie viel...

Tottahan ainakin vanhempi väki muistaa kuresaappaatkin. Nehän sitä silloin aikanaan joka kevät saatiin, tai paremminkin itse hankittiin. Eikä niitä rahalla saatu.

Kuresaappaita nimitettiin myös variksensaappaiksi. Joka keväthän sitä haluttiin mahdollisimman aikaisin lähteä kielloista huolimatta liikkeelle paljain jaloin. Heti kun ensimmäiset pälvipaikat alkoivat paljastua lumen alta, niin paksut ”pässinpötkimät” kyllä riipaistiin jaloista ja vaikkapa pälveltä pälvälle hypittiin paljain varpain.

Lumien sulettua olivat peltojen ojat vettä puolililaan. Sinne piti päästä kahlaamaan, vaikka vesi oli niin tuhottoman kylmää, että huulet sinisinä ja hamppaat kalisten piti välillä kiipaista tupaan lämmittelemään.

Kuresaappaat

Jalat alkoivat kevättulessa ahavoitua ja sierettyä, varsinkin nilkkojen kohdalta. Joskus niin paljon, että olivat ihan karheat ja aivan veritirskeillä. Kotikonsteinhan niitä silloin hoideltiin. Meilläkin mummo hölväsi niitä kermalla tai voiteli suolattomalla voilla.

Varsinkin saunassa nilkkoja kirvelteli ihan kamalasti pestessä, melkein vesi silmistä sirisi ja piti oikein voivotella. Paranivathan ne kuresaappaat sitten aikaan, mutta eipä sitä seuraavana keväänä suinkaan muistettu. Jokakeväinen

riesahan nuo kunnon kuresaappaat olivat.

Myös ”talviturkin” mahdollisimman aikainen riisuminen kuului lapsuusajan jokakeväisiin touhuihin. Eikä siinä tarvinnut kovin suurta sulaa paikkaa rantavedessä olla, kun sinne työnäydyttiin kastautumaan. Hätätilassa kelpasi vähän suurempi pellon ojakin tuohon touhuun.

Aikamoisia huimapäitä sitä silloin oltiin. Sanottiin vain vanhan sananlaskun mukaan: ”Rohkea rokan syö.”

Terttu Ketola

Ken tietää?

Kurkijokelaisen numerossa 19/13.5.2005 tiedusteltiin Raikaan sisarusten nimiä. Naiset ovat vasemmalta Tilda Suveri, Iida Tuovinen ja Anna Paksujalka. Takana kissa sylissään seisova veli muutti Amerikkaan 1900-luvun alkupuolella, muistaisikohan joku vielä hänenkin nimensä? Kiitos tiedoista!

Kuva Kurkijokimuseon kokoelma

Tervun hovin rannassa on muinoin kuvattu väkeä kesäisenä päivänä, mutta ketkähän tässä ovat päässeet kuvaan? Tiedot kuvasta pyydetään osoitteeseen Kurkijokimuseo, Kojonperäntie 446, 32260 Kojonperä tai puhelimitse 050-4036050 Maria Kauppinen tai sähköpostilla kurkijokimuseo@auria.net

Ennoin

On miul viel ennoin, heis mie oon iloisaa. Aarne onki nuoremmost pääst, nyt vähä vuosii täyttää.

Hää ei uokkaa turha ukko, on iha Pusulan arvohenkilö. Hää ossaap runoilla ja laulaa, hävint ei oo huumorkaa.

Nuorempan hää ol kova poika kaikkii töitä paiskimaa. Sellane tää sankar mainio, ei yhtää tarvihe kehumissii.

Anna

80 vuotta täyttää Annan eno 28.5. Pusulassa. Onnea toivotavat kaikki Kurkijokelaisen tekijät ja lukijat.

Kilpiön Sukuseura ry Sukupäivät ja -kokous

Vuonna 1991 perustetun Kilpiön Sukuseura ry:n sukupäivät ja -kokous pidetään 17.18.6.2005 Lahden ev.lut. seurakuntien Hollo-lan Siikaniemen kurssikeskuksessa Kutajärvellä. Sääntömääräinen vuosikokous, jossa esillä sääntöjen mukaiset asiat, pidetään lauantaina 18.6. klo 9 kurssikeskuksen juhlasalissa.

Kokouksen jälkeen on mahdollisuus osallistua Lahdessa pidettävälle Karjalaisten kesäjuhille. Kokoonnumme rantasaunan kokoustilaan perjantaina 17.6. klo 15 alkaen, jolloin on mahdollisuus juoda iltapäiväkahvit. Yhteisen illallisen nautimme klo 18.

Rantasauna on lämmin klo 20.30-22.00.

Pentti Kilpiö on tutkinut yli 10 vuotta 1600-luvun loppupuolelta alkaen sukujuuriltaan jaakkimalaisten Kilpiö-nimisten jälkeläisiä. Tutkija esittelee perjantai-iltana sukukirjaa varten tehtyä tämän hetkistä tutkimustilannetta. Sukupuuhun on kertynyt jo noin 10 000 perhetaulua. Kilpiön suku oli levittäytynyt ennen evakkoon lähtöä laajalle Karjalan alueelle aina Salomista Pietariin asti. Sukupuuhun kuuluvista useimmat asuivat Kurkijoen ja Sortavalan (mlk) pitäjän, ml Harlu, välisellä alueella. Jaakkimasta ja siitä v.

1923 muodostetusta Lumivaarasta evakkomatkinsa alkaneista huomattava osa kuuluu tutkittavaan sukupuuhun. Perjantai-illan tilaisuus on avoin. Ilmoittahan osallistumisesi 1.6. mennessä sihteerille Pentti Kilpiölle, mikäli osallistut kurssikeskuksessa kahvi- ja ruokailutilaisuuksiin tai tarvitset sieltä majoitusta.

Kilpiön sukuseura ry
Pentti Kilpiö
Karvataskunkatu 10 C
16, 20610 TURKU
puh. (02) 239 7259.

Piiras vai piirakka

Mikä ero on karjalanpiiraalla ja karjalanpiirakalla? Perinteisen piiraan kuori oli ohut, ruisjauhoista tehty. Sydän oli perunaa tai rikotua ohraryyniä. Piiras paistettiin kuumassa uunissa, joten kuori oli rapea ja ruskea. Lisäksi piiras oli voilla voideltu.

Karjalanpiirakka on taas lähinnä vehnäkuorinen, ja siinä on aika runsas riisitäyteinen sydän. Piirakat ovat melkein puoliraakoja, joten ne tekisi mieli paistaa uudelleen. Eikä niitä ole voideltu.

Riisi oli ennen sotia sen verran arvokasta, että piiraita paistettaessa turvauttiin kotoisiin raaka-aineisiin.

Olen sattumalta pari kertaa joutunut Aira Viitanien kanssa samaan ruokapöytään. Hän kertoi, että japanilaiset eivät lainkaan hyväksy riisipiirakkaa, vaan arvostavat perinteisiä karjalanpiiraita. Viitaniemi on Karjalan Liiton emäntä, piirasmannekiini, joka on kiertänyt ympäri maailmaa mainostamassa karjalaisia perinneruokia. Hänet on myös palkittu perinneruuis-ta maailmalla.

Luonnollisesti makuasi-oista voidaan olla eri mieltä. Onhan piiraissa käytetty

myös marja- ja porkkana-täytteitä. Mahtaako piiraalla olla uskonnollista perinnettä? Ehtoollisleiväthän ovat happamattomia, ohuita kakkaroita. Joku ehkä huomasi lisätä erilaisia täytteitä maun parantamiseksi.

Omaan makuuni ovat perunapiiras ja karjalanpaisti, jotka mielestäni kuuluvat yhteen. Karjalanpaistiin on kehitetty erilaisia muunnoksia, siihen on lisätty kaikenlaisia lisukkeita. Aito karjalanpaisti oli erittäin yksinkertaista. Se sisälsi lihaa, suolaa ja vettä. Ainekset laitettiin saviruukuun ja saviruukku puu-uuniin paistumaan piiraiden paiston jälkeen useiksi tun-

neiksi. Se onnistuu myös sähköuunissa, kunhan lämpöä osaa säädellä oikein.

On monia muitakin ruokia, joita harva enää osaa tai viitsii valmistaa, kuten marjamämmi ja uunipuurot. Ennen käytettiin uunia hyväksi ruokaa valmistettaessa. Talviaikana uunia lämmitettiin päivittäin lämmön takia.

Eri puolilla Karjalaa ruokattomuudet vaihtelivat, niinpä jokainen tuli kylläiseksi omilla ruuillaan. Ne maistuvat parhaimmilla, joihin on lapsena tottunut.

Hyvää ruokahalua!

Kalevi Kokko
Ulvila

Pentti Kemppinen poikkeaa myös silloin tällöin asioilla Kurkijokelaisen toimituksessa. Tässä hän on ensi visiitillä Koulu-kujalla.

Metsänparannustöissä työtavat muuttuneet huimasti

Pentti Kemppinen on ollut 40 vuotta saman työnantajan palveluksessa

Nimi: Pentti Kemppinen
Syntynyt: 15.6.1942 Kurkijoki, Savoja
Asuinpaikka: Loimaa
Työtehtävä: metsänparannus-esimies, osa-aikaeläkkeellä
Työnantaja: Metsäkeskus Lounais-Suomi <- Lounais-Suomen metsälautakunta <- Helsingin metsänparannuspiiri, nimi vaihtunut lainmuutosten takia
Työalueet: Loimaan-Salon alue <- Hämeenlinnan-Forssan alue (20 v.)

Pentti Kemppinen on syntynyt vuonna 1942 Kurkijoella Savojan kylässä, mistä hän on erityisen ylpeä. Usea metsäammattilainenkin eli hänen kollegansa on päässyt vierailemaan Kemppisen pihalla Kurkijoella.

Kemppinen valmistui vuonna 1964 Tammelan metsäopistosta metsäteknikoksi. Vielä tuohon aikaan ammattiin valmistunutta saatettiin kysellä töihin. Niin tapahtui Kemppisellekin, jolle Armas Mäkeläinen Helsingin metsänparannuspiiristä soitti ja ilmoitti yksioikoisesti, että heillä olisi hänelle työpaikka. Samalla Mäkeläinen kysyi, mitä Kemppinen tiesi metsänparannustöistä.

- Rehellisesti vastasin, etten siitä tiedä oikeastaan mitään metsäopiston vähäisestä metsänparannustöiden opetuksesta johtuen. Sen jälkeen Armas, josta oli tuleva ensimmäinen esimieheni, ilmoitti välittömästi: ”Olet sopiva tähän työhön.” Samalla sovimme työsuhteen alkavaksi 16.5.1965, kertoo Kemppinen ainoastaan työpaikka-haastattelustaan.

- Ensimmäisen päivän työt olivat istutustyömailla Tammelan Pusunsuolla ja iltapäivällä Tuuloksessa tuolloisen puolustusministerin Leo Häppölän tilalla. Silloin en todellakaan kuvitellut olevani samoissa töissä vielä 40 vuoden kuluttuakin, sanoo Pentti Kemppinen toukokuussa 2005.

Mikä on muuttunut?

Pentti Kemppinen kertoo, että metsänviljelytyöt kuuluvat aiemmasta poiketen nykyään metsänhoito-yhdistysten toimenkuvaan. Metsänlannoituksetkin ovat 40 vuodessa muuttuneet. Niitä on viime vuosina tehty ainoastaan terveyslannoituksina reheville soille ravinnetasapainon parantamiseksi. Työ teetetään nykyään helikoptereilla, kun alkuvuosina lannoitusten tekemiseen käytettiin moottorikelkkoja ja miehiä.

Metsien uudistusojituksia ei alkuvuosien tapaan enää saa tehdä ollenkaan. Nykyään ojien teossa käytetään ympäröivä kivi- ja vinkoneita, kun ennen ojat kaivoi lapiomies. Näiden välissä käytössä oli riukuvammas-traktorikaivuri.

”Koneet eivät voi ihmistä kaikessa korvata.”

Metsäteitäkään ei enää paljon rakenneta. Niille on määritelty tiheysarvot, ja nykyään ollaan jo lähes maksimitiheyksissä. Vanhoja teitä tietenkin perusrannetaan. Runkotyö tehtiin Pentti Kemppisen metsäammattilaisuran alkuaikoina pikku purskutraktoreilla, joiden apuna oli vielä lapiomiehiä. Soraa ajettiin kuorma-autoilla, jotka vetivät kaksi kuutiota soraa. Nyky-

ään kasettikuorma-autot kuljettavat kerralla 25 kuutiometriä soraa.

Metsäteille nykyään asetettavat kantavuus- ja kääntöpaikkavaatimukset ovat ajokaluksen suurenemisen takia aivan eri luokkaa kuin 40 vuotta sitten. Puutavara-autojen painon kaksinkertaistuminen kahden viimeisimmän vuosikymmenen aikana on vaikuttanut teihin ja niiden ympäristöihin.

Metsäkeskuksen tehtävät

Metsäkeskuksen metsänparantajat laativat suunnitelmat ja toteuttavat ne myös itse. Teknisten apulaitteiden kehittyminen on mahdollistanut nykyiset työmäärät. On selvää, että maastossa tehtävään suunnittelu- ja toteutustyöhön on aivan liian vähän ihmisiä. Tämä koskee kaikkia metsäorganisaatioita. Vaikka olisi kuinka hienot ja kalliit laitteet ja ohjelmat, ne eivät kuitenkaan pysty korvaamaan ihmistä.

- Vuosikymmenien aikana ympäristön- ja vesien suojelet ovat tulleet entistä tärkeämmiksi, mikä onkin oikeaa kehitystä. Meidän ojasuunnitelmamme on tarkastettu ympäristökeskuksissa yli kahden vuosikymmenen ajan. Samoin tehdään erilliset vesien suojele suunnitelmat, joissa esitetään kaivun yhteydessä tehtävät työt, kertoo Pentti Kemppinen.

Metsäkeskus Lounais-Suomen metsänparannusesimies Pentti Kemppinen (isä Savojasta ja äiti Mikrillistä) ja Metsäliitto Osuuskunnan osto-esimies Tapio Repo (isä Ihojärveltä ja äiti Hiitolan asemalta) käyvät joskus yhdessä katsomassa, miten perusrannettu metsäautotie vastaa käytännön vaatimuksiin.

- Vuosittain meidän metsä- ja ojitus-hankkeissa on mukana 400-500 metsänomistajaa. Vuosikymmenien aikana tutuiksi ovat tulleet tuhannet metsänomistajat, joiden kanssa on ollut mielenkiintoista toimia. Kahta samanlaista päivää näissä töissä ei ole, sanoo Kemppinen.

- Päivittäin joudun ottamaan kantaa monenlaisiin asioihin ja käytännön töihin, usein paikan päällä maastossa. Kai näillä karjalaisilla juurilla on merkitystä erilaisia ajatuksia ja mielipiteitä omaavien ihmisten kanssa toimiessa, jatkaa Kemppinen pohdintojaan.

Syitä viihtymiseen

Pentti Kemppinen luettelee niiksi syiksi, miksi on näinkin kauan viihtynyt samassa työssä, ensimmäiseksi ymmärtäväiset ja auttavat työkaverit, jotka ovat mahdollistaneet myös hänen osallistumisensa mielenkiintoiseen järjestötyöhön sekä siirtymisen osa-aikaeläkkeelle.

Metsänparannusesimies Pentti Kemppinen näyttää paikan, jossa ojanperkausten tarve on jo suuri.

Kemppisen suurin huoli liittyy metsässä suoritettavaan suunnittelu- ja toteutustöihin: ”Kuka ne tekee jatkossa? Koneet eivät voi ihmistä kaikessa korvata!” Neljän vuosikymmenen metsänparannustöissä ”pistäytymisen” jälkeen Pentti siteeraa Markkulan Reiskaa tutun laulun sanoin: ”Päivääkään en vaihtaisi pois.”

Raija Hjelm

Matti Rasilainen syntyi vuonna 1860.

Elämän taival

Isäni Kusti syntyi Kurkijoen Räihänvaarassa 21.6.1897, Matti ja Helena (o.s. Roininen) Rasilaisen kolmantena lapsena. Sisaruksia oli kaikkiaan viisi: Juhana, Eeva, Kusti, Matti ja Miina.

Kustin isoisä oli Samuel Rasilainen ja isoäiti Eeva (o.s. Kaartinen). Heillä oli viisi poikaa ja yksi tytär: Juhana, Simo, Pekka, Samuli, Matti ja Maria. He ovat eläneet Kurkijoen Räihänvaarassa Pekkasen ryhmässä Olen kuullut isoisäni olleen puuseppä, vaikka kirkonkirjoissa sanotaan hänen olleen maanviljelijä.

Kaikki vanhemmat kurkijokelaiset tunsivat räätäli Kustin. Jo yhdeksän ikäisenä hänet lähetettiin räätälin oppiin. Ensin oppipoika ei saanut tehdä muuta, kuin kantaa prässirautaa talosta toiseen. Taloissa oltiin viikkokausia, niin kauan kunnes kaikki talon ompelukset oli tehty. Oppipojan päätehtävänä oli horsmien nyhtäminen talon sioille. Mestari sanoi, että muuten ei tule kunnon räätäliä.. Kun isä sitten pääsi ripille, oli hänellä jo itse tehty puku päällä.

Niihin aikoihin suomalaiset menivät suurin joukoin Amerikkaan. Isänkin

alkoi tehdä mieli lähteä. Hänen Miina-siskonsa oli jo mennyt miehensä Antti Klemetin kanssa. Isä meni Kanadaan, Toronton kaupunkiin vuonna 1925. Hän oli silloin 28-vuotias.

Tulkin avustamana isä meni pyrkimään töihin. Tulkki oli sanonut isän olevan hyvä räätäli, mutta hän ei osannut puhua englannin kieltä. Mestari oli sanonut heidän tarvitsevan vaatturia, ei puhujaa. Niin isä pääsi vaatturiksi suureen Eatonin tavarataloon.

Poika- vai ukkomies?

Suomalaiset kokoontuivat vapaa-aikoina Suomalaisella Haalilla. Sieltä isä sitten löysi äitini, Aili Mäkelän. Naimisiin Aili ja Kusti menivät Torontossa vuonna 1932.

Isä ei oikein viihtynyt Kanadassa, häntä vaivasi jatkuva koti-ikävä. Kun maahan tuli suuri lamakausi, isä ja äiti päättivät muuttaa Suomeen. Isä lähti ensin, äiti jäi vielä tienaamaan.

Isä taisi olla iloluontoinen mies, hän eleli Kurkijoelle tultuaan poikamies-elämää, ei kertonut kenellekään olevansa naimisissa. Sitten tuli kirje Aili Rasilaiselta, ja Eeva-täti tiukkasi,

kuka se Aili oli. Isän oli kerrottava olevansa naimisissa.

Kun isä oli saanut asuinrakennuksen valmiiksi, äiti tuli Kanadasta. Minä synnyin sitten vuonna 1933. Siskoni Kyllikki syntyi vuotta myöhemmin 1934. Niin elettiin normaalia perhe-elämää sodan alkuun asti.

Ensimmäisen evakkoikamme asuimme Suolahdessa. Isä jatkoi siellä ammatiaan, milloin vain voi. Minä kävin siellä kaksi ensimmäistä kouluvuotiani.

Suolahdesta on jäänyt mieleeni pyhäämut, jolloin menimme isän kanssa ongelle. Proomut kulkivat ohitse ja vetivät lauttoja perässään. Aurinko paistoi lämpimästi, ilmassa oli kesän, puun ja tervan tuoksu, koska laituri oli tervattu. Istuimme laiturin nokalla ja ongimme, täytyi olla aivan hiljaa, etteivät kalat säikähtäisi. Aina kun tunnen tervan tuoksun, tulee mieleeni kesäisen sunnuntaiaamun rauha.

Koti oli siirretty

Muutimme sitten kevätsalvella 1942 takaisin Kur-

kijoelle. Isä ei ollut tässä muutossa mukana, hän oli vielä sotahommissa. Äiti, Kyllikki ja minä kävelimme Elisenvaarasta vaate- ja eväskassit käsissä.. Lunta oli paljon ja oli kova nälkä. Saimme olla Pekka Rasilaisella yötä. Aamulla sitten lähdimme kotipaikalle.

Kun tulimme entisen kodin paikalle, huomasimme että kaikki rakennukset oli purettu, mitään ei ollut jäljellä, kaksi laudanpätäkää vain ristissä rakennuksen paikalla. Se oli järkytys. Äiti itki, vaikka hän oli niin monia kokenut eikä helposti itkenyt. Lähdimme katsomaan, olisiko Eeva-tädin tupa säilynyt. Kahlasimme umpihangessa metsän läpi. Tupa oli pystyssä ja asetuimme sinne asumaan.

Äiti haki jostain puita ja teki uuniin tulen. Äiti keitti vettä venäläisten jättämässä kattilassa, sillä meillä ei ollut astioita. Ensimmäisen yön nukuimme päällysvaatteet päällä. Seuraavana päivänä tuotiin Elisenvaarasta muuttokorma. Niin elämä lähti taas kulkemaan. Keväällä aloitettiin rakennustyöt. Tupa siirrettiin takaisin Räihänvaarasta, jonne

se oli viety. Taas muutettiin uuteen tupaan.

Kun meillä oli vain kaksi tyttöä, alkoivat vanhemmat suunnitella vielä poikaa. Aloitettiin vauvan odotus. Eräänä heinäkuun yönä heräsimme Kyllikin kanssa alakerrasta kuuluviin ääniin. Menimme heti katsomaan. Siellä oli Syrjäsen Maija, joka toimitti kättilön virkaa.

Meidät ajettiin takaisin vintille nukkumaan. Mutta eihän nukkumisesta tullut mitään, sillä tiesimme, että nyt se vauva tulisi.

Kurkijoella syntynyt

Sauna lämmitettiin, ja äiti vietiin saunaan. Sitten 24.7.1944 kello 13 vauva syntyi. Voi, kun olimme pettyneitä, ei tullutkaan poikaa, tuli tyttö. Tyttö vietiin kasteelle Kurkijoen pappilaan ja sai nimekseen Sinikka Tuulikki. Kummeina olivat Matti ja Aino Rasilainen.

Olikohan Tuulikki viimeinen Kurkijoella syntynyt vauva? Hän oli kuuden viikon ikäinen, kun lähdimme taas evakkoon. Pääsimme matkaksi sairausvauvuun, kun äidillä oli niin

pieni lapsi. Vauva nukkui kahden halvaantuneen vauhuksen keskellä oljilla, vauvun perällä. Muuten hän olisi tallaantunut. Siltä matkalta emme olekaan palanneet takaisin.

Isäni jatkoi vaatturin ammatia ensin Ylistarossa, sitten Pöytyällä, jonne sijoituimme. Muutimme taas uuteen tupaan joulukuksi 1949. Äitini Aili kuoli seuraavana keväänä1950. Kyllikki muutti Kanadaan vuonna 1951, meni siellä naimisiin suomalaissyntyisen Aarne Salon kanssa ja sai kaksi poikaa. Kyllikki kuoli siellä vuonna 1990.

Minä menin naimisiin Toivo Järvisen kanssa vuonna 1952. Meillä on kolme lasta ja viisi lastenlasta. Asumme kesät Pöytyällä ja talvet Turussa. Tuulikki meni vuonna 1965 naimisiin Pekka Kelonien kanssa. Hän elää Pöytyän Haverin kylässä. Hänellä on neljä tyttärtä ja 13 lastenlasta.

Isäni Kusti kuoli vuonna 1968 paljon sairastettuaan Pöytyällä ja haudattiin äidin viereen Pöytyän hautausmaalle.

Terttu Järvinen

Kuvassa vasemmalta Martta Tirri (o.s. Rasilainen), Helena ja Samuel, Samuelin poika Rasilainen, Tyyne ja Matti Rasilainen, Kusti ja Aili Rasilainen, Eeva ja Pekka Sikiö. Kuva on otettu vuonna 1936 Matti ja Tyyne Rasilaisen häissä.

Unennäkö

kaa, nyt onki isommat ajat käynnis.”

Serkei huuhtas hätäpäis-sää suuret saijumukit sekä kaato ne täytee, ko Urho sekä Nikita saivat mukit kät-tie, ni Jussiki pyysi Serkeitä tuomaa mukiin täytenä, ko mie olen luvant aikasemmi ottaa tämmöse asian kunni-aks votkaa. Nii hyö nousiit seisomaa, Nikita nosti mukiin suusa likel ja sano: ”Sa vase darotje.”

Siin hötäkäs Jussiki otti oikei aikamiehen suullisen. Mut se olki näkemise arvo-ne, mihi mutruu män hänen suupielet, no kahenlaisee: ensiks, tulha se Karjala, sit toisetks: ”Mitä varte mie olen koko elämäin aikain jättänt tätä makijaa ottamata?”

Jonku aikaa muikistettu-aa Jussi joi astiin tyhjäksi,

laitto sen alassuin maaha, sekä tuumail iteksie: ”A’ mie en tuon viinan perrää ala haikailemaa, onha miul olt iha hyvä elämä Kyllikin kans.” Sit hää haastel Serkeille: ”Lähetää saunaa, ko huomenna ei taijeta keritä kylpemää. ”

Urho ja Nikita ottiit viel toist mukilliset, silviisii hyö saivat hyväst unen päästä kiinni. Saunast tultuaa Serkei akkiloi paikat kuntoosäkä käi kahtomas, et toisil ol uni tult. Nikitan hän kääns kylelleen, ko unessaa seläl-lää yritti tölmäl justeeril sahata kuivaa hirttä (kuorsas).

Ilta hämärtä, ja tienoo hiljени. Aamul koko artteli nous rivakast ylös. He joivat saijuu sekä alottiit palautus-pumaskan tevon.

Mikä siin oikei on, et toiset unet jääp selväst miele,

iha eilise päivä viisii?

Oravasatu

Yhtie aikaa kuul sellasta sanna, ko konsensus. Mie en ole siint oikei pääst tol-kul. Se tul nii muotii, et kaikki Suome elläimet laitto puskaration soimaa, ja saivatkin sen verra aikaseks, et kokkoontuvat yhteisie neuvonpittoo. Siel niil ol nii hyvä meininki soppii keskenää, et ei ennää vaanita eikä syyvä toisiaa. Karhuki sano opettelevansa heinän syönin, ja kettu lupas syyvä maaha puonneet pihlajan-marjat.

Elläimil ko ei ole sellasta tappaa, et ne kohottas mal-joi, ni ne tekkiit semmosen rievun sovan ajan mallii. Sil rievul ne istuu kökötti, sekä olliit hyvä mielel syntyneest sopimuksest. Lähtijäisiks päättiit kokkoutuu uuestaa puole vuuve jälkie samas paikas, sammaa aikaa.

Puol vuotta ol mänt, ni jä-

nis koikkelehti polkuu myöte, ni sil tippu jottai helpeitä selkää, kos silmäs ylös, ni siel istu orava järsimäs käpyä. Jänis kysy: ”Mitäs sie siel istut? Män-nää kokkouksie.” Orava ei olt oikei haastamistuulel, sano sen verra, ettei hää lähe. Jänis alko maanittelemaa: ”Lähe pois, hyppää vaik miu selkää, päässää joutusammin. Meilhä ol viimekski iha mukavaa, ko istuttii kaik siin riuvul.”

Orava haastel jonku verra hiljasel mielel: ”Nii sit ko työ toiset läksittä, myö ko jäättii kahellee karhun kans, ni se koppas miut kämmeniesä ja pyyhki miulla pep-punsa.” Sanotaa toisinaa, et satu on opettava. Mite on Lasse, jos ne Karjalan perintömaiden palautusvaati-mukset kirjuttas mustal tus-sil karkealle santapaperille?

Pentti Kärhä

Aili Nevanperä muistelee

Osa 3

Aili Nevanperä s. Turunen asuu nykyään Ilmajoella, mutta on viettänyt lapsuudenkesiään ja joitakin talvilomiaankin mummolassa Kurkijoen Rummunsuolla. Hän on kirjoittanut noilta ajoilta muistikuviaan ylös ja lähettänyt ne Kurkijokelaiseen, joka julkaisee ne meidän kaikkien iloksi ja luettavaksi.

Lukan Anna

Eräitä kertoja jatkoin matkaa vielä Pekka Veripäästä eteenpäin. Aika lähellä sijaitsivat Eedvart ja Ida Poskiparran, Mikko ja Ida Poskiparran sekä Jaakko ja Linda Poskiparran talot. Jokaisesta talosta olivat tulleet minulle tutuiksi niin aikuiset kuin lapsetkin. Lapsia olivat Onni ja Helvi sekä Anja ja Tuovi. Onhan näistä lapsuusvuosistamme kulunut niin pitkät ajat, että tässäkin kirjoituksessa on varmasti muistivirheitä. Esimerkiksi sitä en muista, kyläilinkö minä ihan yksikseni kierrellessäni Poskelanryhmän taloissa. Oliko kanssani Irja-serkku vaiko muita lapsia?

Jospa nyt jatkaisinkin matkaa eteenpäin. Seuravana oli Albert ja Tyyne Pajun talo. Tyyne-täti oli Alina-äitini serkku, joten sielläkin minulla oli pikkuserkkuja. Pajun lapsista lähes ikäisiäni olivat Helmi, Aino, ja Vieno. Talo oli pitkä ja keltaiseksi maalattu. Siinä oli paljon huoneita. Erikoisesti mieleeni on jäänyt Eerika-täti sen vuoksi, koska hän puhui meille Taivaanisästä ja Jeesuksesta.

Aika usein lähdin kylätietä pitkin Suonotkolle päin. Ensin oli sivuutettava Oskari Heinosen talo. Vasemmalla oli Pekka Kylliäisen talo. Vähän matkan päässä olikin Eetu ja Anni Heinosen ja heidän lastensa Elvin ja Jennyn koti.

Jatkettuani matkantekoa olikin edessäni alamäki ja se Suonotko, jonka jälkeen oli aikamoinen nousu metsään. Pian edessäni oli peltoaukeama ja siellä Martti ja Aino Lukan talo, johon olin matkalla. Aino-täti oli äidin sisar. Heillä oli tytär Anna. Mummolassa viihdyin hyvin, mutta myös Lukassa. Heillä viivyin joskus

samanaikaisesti useampia-kin päiviä.

Anna oli minua yhdeksän vuotta vanhempi. Hän teki jo monenlaisia maa-laistalon töitä. Navettatöissä olin hänen mukanaan. En ole koskaan unohtanut sitä, millä lämmöllä, rakkaudella, sanoisinko ihan hellyydellä hän eläimiä hoiteli. Jos kuka on eläinrakas, niin Anna oli. Kesällä laitumella lehmien ollessa ihan siinä läheisessä metsikössä kävin Annan kanssa lypsylä.

Talvella lehmien ollessa sisätiloissa niistä oli paljon enemmän työtä. Mentyämme navettaan kunnostettiin ensin lehmien makuualustat. Suosta nostettua turvetta Anna laittoi lehmien alle, kun alusta oli ensin siivottu ”jätteistä”. Sen jälkeen Anna aloitti lehmien harjaamisen. Sen Anna teki hyvin huolellisesti, ja siksi-pä ne lehmien kyljet kiilsi-vätkin.

Anna silppusi viljankor-sia puisella tolalla, kasteli niitä vähän ja laittoi jauho-ja sekaan ja antoi sitten lehmien syötäväksi. Siitä en ole aivan varma, tehtiinkö olkijauhoapetta ollenkaan lehmille. Voi olla, että Anna teki sitä joskus ja vain hevosille. Näin Martti-sedän tekävän ”apetta” hevoselle. Lehmille annettiin vettä, minkä jälkeen laitettiin heinät eteen. Viimeisenä olikin lypsämisen aika. Maito viet-tiin tupaan ja se ”laskettiin” eli separoitiin. Näin saatiin maidosta kerma erotettua pois. Siinä ”koneessa” oli monia eri osia. Minusta ne osat olivat mielenkiintoisia. Läheltä katselin, kun Anna niitä pesi.

Musiikkia rakastavia, laulavia ja soittotaitoisia olivat myös lukkalaiset. Myös heillä oli urkuharmo-ni. Eikä se seinän vieressä

tyhjän panttina seissyt. Heillä ollessani Martti-setä ja Anna istuutuivat monet kerrat harmonin ääreen. Niinpä siinä soitettiin ja laulettiin. Ja minulla oli tosi mukavaa. Jos toisia ei ollut lähellä, yritin soittaa Eevin opettamaa Kissanpolkkaa. Olin sen kaiketi oppinut, kun vieläkin sen osaan soit-taa.

Vaikka talon pihassa oli kaivo, niin siitä huolimatta käytiin Annan kanssa läheiseltä pieneltä lähteeltä nou-tamassa erittäin kirkasta vettä. Luulisin, että siitä keitettiin kahvia, sitä kun sieltä tuotiin vain niin vähän.

Eräänä keväänä Martti-setä ajoi hevo-sella viljelyspellolle lantaa, ja Anna niitä läjiä sitten le-vitteli. Monesti olen aiko-jen kuluessa ajatellut, kuin-ka paljon pidin Annasta, tykkäsin olla hänen muka-naan, vaikka hän olisi sitten mitä tehnyt. Seurasin myös Aino-tädin leipomista sekä sitä, kun hän karstasi villo-ja tai kehräsi rukilla lanko-ja.

Ihania vaatteita

Silloin ei ollut vielä tu-parakennuksissa komeroi-ta, ainakaan monia. Talojen aittojen yhteydessä oli huo-ne, jossa säilytettiin vaattei-ta. Lukassa oli myös sellai-nen. Kun tiesin, miten kau-niita mekkoja Annalla siel-lä oli, pyysin häntä eräitä kertoja sinne niitä minulle näyttämään.

Siellä oli kansallispuku ja siihen kuuluva huivi, jos-sa valkoisella pohjalla oli punaisia ruusunkukkia. Monia mekkoja siellä oli, mutta niistä kaksi muistan. Toinen villakankainen tal-vimekko oli kauniin sini-nen, ja toinen tiilenruskea. Ajattelin: ”Kunpa minulla-kin olisi noin paljon ihania

vaatteita.”

Erään kerran satuinkin heille, kun talossa oli ompelija. Minulle on kerrottu, että ompelijattaria Rum-munsuolla oli ainakin Mari Heinonen ja Maija Ahokas. Jälkimmäinen oli Lukassa ollessani heillä.

Pyhäpäivisin istuimme pihakeinussa koko perhe. Aurinko paistoi, ja linnut metsikössä lauloivat. Oli hiljaista ja rauhallista. Erään kerran heillä oli vie-raana Martti-sedän äiti Anna-mummo. Hyvin hä-netkin vielä muistan.

”Kaikki jäi rajan taakse, vain muistot saimme mukaamme.”

Muistoihini liittyy myös Annan kanssa tehty mansi-koiden poimimismatka, vaikka emme menneetkään kauas, vaan siihen hyvin lä-helle pieneen rinteeseen ai-van ulkokartanon välittö-mään läheisyyteen. Marjat eivät voi maistua ihanam-milta, ei sitten mitkään, kuin ne ahomansikat olivat. Se marjamatka onnistui pa-remmin, kuin jo ennen ker-tomani mustikankeruumat-ka Irjan kanssa. Minulla ei ollut kädessäni muuta kuin pieni muki. Liekö siihen-kään paljon kertynyt? Taisi mennä suurin osa omaan suuhun, mutta Anna saikin mansikoita paljon poimi-tuksi.

Mukana postimatalla

Martti-setä kuljetti pos-tia Lopotista Rummunsuol-le. Kerran sainkin olla hä-nen kanssaan postin haku-matkalla. Silloin oli talvi ja hyvin synkkä pilvinen sää. Hevonen oli valjastettu kirkkoreen eteen. Sillä ker-taa emme menneetkään mi-nulle tuttua kylätietä pitkin. Sortavalaan menevältä tiel-

tä käännnyttiinkin Tervuun menevälle tielle. Jonkun matkan päästä poikkesim-me taas eri tielle. Setä sa-noi, että se tie johtaa Var-juksenmäkeen. Siellä ollei-siin eräisiin taloihin jätettiin posti. Viimein saavuimme Pekka Veripäälle. Kun en ollut sielläpäin kylää ennen kulkenut, tuntui mukavalta, että setä otti minut matkalle mukaan.

Vaikka olenkin kertonut vain omista kyläilyistäni, niin olin mukana myös vie-railuilla äidin, isän, Veikko-veljen ja Sulo-vel-jen kanssa. Erään kerran meitä kutsuttiinkin koko perhettä Pekka Veripäälle kylään. Pitkän pöydän ym-päriillä oli niin juhlallista ist-tua oman ja talonväen kans-sa. Monenlaiset ja ihanat pöydänantimet jäivät mie-leeni. Kävimme myös Lu-kassa vierailuilla koko per-heenä, mutta mieleeni ei ole jäänyt erikoisesti mikään kyläreissu.

Koulussa Rummunsuolla

Rummunsuon lapset kä-vivät äitini lapsuuden aika-na Ihojärvellä koulua. Tal-visin, kun oli paljon lunta ja kovat pakkaset, heitä kulje-tettiin kouluun hevosella. Mutta mistä nyt kerron, ta-pahtui syksyllä heti koulut-yön alettua. Äiti kertoi, että hän oli istunut serkkupoi-kansa vieressä.

Opettaja oli kysynyt op-pilailta: ”Mitenkäs’ on ke-säloma sujunut ja mennyt?” Kun äidin serkku oli reipas poika, hän oli viitannut en-simmäisenä ja sanonut: ”Meidän emakko se teki porsaast Hoiskalan lavon alle!” He olivat tuolloin olleet jollakin alaluokalla.

Minäkin olin opinahjos-sa Rummunsuolla. Silloin koulu oli Heinosen talossa, ja opettajana oli Matti Im-

monen. Minun kouluni Jä-nisjärvellä oli pitkän ja han-kalan matkan takana. Lu-kan setä ja täti olivat pyytä-neet, että tulisin heille asu-maan, kun koulu sijaitsi sii-nä niin lähellä.

Kysymyksessä oli ala-koulun ensimmäinen luok-ka. En muista, että olisin koskaan kuullut, miksi se koulunkäynti päättyi siihen syyslukukauteen. Ehkä koulunkäynti ei minua hu-vittanut, taikka sitten mi-nulle tuli ikävä kotiin.

Aina joskus Rummun-suolla käydessämme kä-vimme Elisenvaarassa ole-via sukulaisiamme tapaa-massa. Rautatieaseman lä-heisyydessä oli Matti Kyl-liäisen talo. Äidillä oli siel-lä läheisiä sukulaisia, ja hei-tä poikkesimme tervehti-mässä.

Myös isäni äiti Anna Lo-viisa Turunen asui lähellä asemaa sekä isän muitakin sukulaisia. Anna-mummo vieraili luonamme Jänisjär-vellä. Paljon olisi hänestä-kin ja hänen elämästään kerrottavaa.

Sytyi talvisota. Siihen loppuivat myös matkat Rummunsuolle. Pian alkoi Karjalan kansan ”korpi-vaellus” kohti länttä. Äidin-äitini eli Anni-mummon ei tarvinnut lähteä tälle vael-lukselle. Taivaan Isä kutsui hänet pois tästä ajasta 3.12.1939. Kaikki jäi rajan taakse, muistot saimme mukaamme.

Toivotan jokaiselle su-kulaiselleni, tuttavilleni ja kaikille tämän lehden luki-joille oikein hyvää loppu-kevättä ja kesää.

Aili Nevanperä o.s. Turunen
Ilmajoki

Kesäkuussa 1999 otetussa kuvassa Aili Nevanperä istuu veljensä rovasti Veikko Turusen kanssa tämän kesämökillä Päijänteiden rannalla. Molemmat kävivät vierailuilla Rummunsuon mummolassa.

Kevätlaulu Kannaksella

1. Yhä vieläkö luminen vannas
yli ylpeän Äyräpään,
yhä vieläkö Karjalan kannas
sun rantasi riitteessään?

2. Yhä vieläkö vilussa värjyt,
alastonnako puistosi puu,
ja vangitut meresi ärjyt,
hyvyitäpassa Vammelsuu?

3. Ja vieläkö harjujes hongat
ne uinuvi jähmeessään,
ja taivoas pilvien longat
yhä pääsikö peittelemään?

4. Vai aurinkoruhtinas toiko
jo luoksesi keväisen sään,
ja kurkijoen joiku jo soiko
taas kertoen ihmeitään?

5. Joko kirposi maaemon
parmas,
loi kummut vehmauteen,
ja sävelten karkelo armas
joko leikitsi vireessä veen?

6. Miten lie? – Toki ellös
surros:
pian talven ja hallojen yö
ohi on, saa valtava murros
ja vapauden tuokio lyö!

7. Käy tietään taas
kevätmyrsky,
hyyykahlehet katkaisee,
lyö rantoja valtava hyrsky.
Suvi maillesi ryntäilee.

8. Pois väistyy, mi talvea,
lunta,
ikinuoruus nostavi pään!
Elo suurta on satua, untta,
taas Karjalan heräävän
nään.

Hilja Liinamaa-Pärssinen
1923

Runon lähetti Uolevi Lahti
Turusta.

Historian lehtien havinaa

Äitienpäivän vietto on saanut alkunsa 1900-luvun alkupuolella Yhdysvalloissa. Suomessa äitienpäivätilaisuuksia järjestettiin aluksi Kotikasvatusyhdistyksen toimesta. Se oli siis jonkinlainen sivistysseura. Kansanvalistusseuran kalenteriin äitienpäivä on merkitty jo vuonna 1930. Päiväksi oli valittu toukokuun toinen sunnuntai, mikä on säilynyt näihin päiviin asti.

Erityisiä äitienpäiväjuhlia järjestivät koulut, eri yhdistykset ja seurakunnat. Juhlat vietettiin joko vähän ennen tai jälkeen virallisen äitienpäivän, joka oli tarkoitettu perhejuhlaksi omalle äidille.

Monet asiat, mihin äitejä tarvitaan, on siis taas kerran kuultu. Lainaankatkelman Noormarkun kirkkoherra Kari Penttisen ajatuksista, kun hän kauniisti ja liikuttavasti puhui äidin roolista: ”Äiti elää elämän keskellä, melussa ja metelissä. Elämä ei päästä äitiä helpolla, päinvastoin. Äitiä tarvitaan, kun sattuu sormeen tai sydämeen. Kiitos, rakas Jumala. Siunausta, Äiti!”

Äitiys ei lopu omien lastemme kasvaessa isoiksi.

Viimeiset äitienpäiväjuhlat Hiitolan Pukinniemiessä vietettiin vuonna 1939. Sen jälkeenhän Antinpäivänä 30.11. syttyi 105 päivää kestänyt talvisota. Aino Kopin äiti Anna-Maria Ijäs on koivun kohdalla tumma puku päällään. Kuvan omistaa Aino Koppi.

Sanotaanhan, että lastenlapsemme ne vasta rakkaita ovatkin. Ehkä jälkipolville liikenee aikaa enemmän kuin omille lapsillemme

näiden pieninä ollessa. Mummot nousevat suureen arvoon koko kasvatusketjussa. Äitinä oleminen on siis ikuista. Siitä virasta ei

eroteta koskaan, vaan titteleminen arvo nousee mummoksi, isomummoksi ja niin edelleen. Myös isän roolia ei sovi

unohtaa perheestä puhuttaessa. Kyllä lapsi jää paljosta vaille, jos häneltä puuttuu isä. Jos kohta äidin luo onkin helpompi juosta huo-

lineen, uskon useimmiten isän kuitenkin ratkaisevan tuon ongelman. en kuitenkaan voi vertailla nykyä entiseen, sillä maailma ja roolit ovat muuttuneet niin, etteivät vanhat ihmiset ehdi perästä.

Yhteisessä kodissa, perheessä oli lapsen ennen turvallista oleilla. Nykyisin parisuhteet katkeavat, ehkä liiankin heikoin perustein. Tätä suhdettahan tulisi vaalia ja hoitaa, etteivät lapset siitä kärsisi. Turkin kuitenkaan usein ajatellaan lapsen parasta, kun vanhemmat ”kasvavat eri suuntiin”. Se on mielestäni surullista!

Äitienpäiviä on siis jälleen kerran juhlittu kakkukahvien ja kukkasten kera perinteitä vaalien. Itsekin osallistuin Hiitolan Pitäjäseuran järjestämiin juhliin. Kiitos hienosta tilaisuudesta järjestäjille ja ohjelman suorittajille. Jäädään odotamaan seuraavaa äitienpäiväjuhlaa. Sitä ennen kuitenkin oikein hyvää kesää kaikille toivoo

Aino Koppi
Noormarkku

Mielipide

Varoituksen sanoja

Kirkonkello seisoo ehjänä Lumivaaran kirkon pihalla. Miliisi ei joko halunnut tai sitten ei sitä tiennyt. Kysyimme asiaa useamalta.

Lumivaaralaiset ovat lojettaneet matkailuboikotinsa. Siihen liittyen kerron, että meidän vierailu 5.5. alkoi surkeasti. Majoituimme Hotelli Annikan rivitaloon, josta poistuimme käydäk-

semme Miklissä ja Rauhan varuskunnassa.

Palattuamme illan pimettyä huomasimme, että asuntoomme murtauduttu ja lähes kaikki tavaramme oli viety. Hotellin omaisuuteen (esim. matka-TV, uusi vedenkeitin) ei oltu kosketuttu!

Miliisi otti asian ainakin näennäisen tehokkaasti. Parhaimmillaan oli asiaa

tutkimassa kuusi siviilipukuista miliisiä. Saimme mukaamme kopiot kuulustelupöytäkirjoista ym. vakuutusyhtiötä varten.

Hotellin edustaja ei ollut yhtä yhteistyöhaluinen. Haluan varoittaa Hotelli Annikaan menijöitä enkä suosittele sen käyttöä.

Timo Silvennoinen
Leppävesi

Tuntematon tauti

Sairastuin kovaan flunssaan muutama päivä ennen äitienpäivää. Oli kova kuume, ja ”nokka” vuoti kuin vesiränni sateella. Nenän vuotaminen ja kuume lopuivat samaan aikaan.

Flunssan alussa alkoi hikka eli nikotus. Sitä kesti parin viikon ajan. Kävin kahteen kertaan lääkärissäkin vaivan takia. Ihmeellistä oli se, että tällainen hikka oli lääkäreille ja sairaanhoitajille aivan tuntematon tauti. Siihen ei kuulemma ole lääkettä eikä tiedetä, mistä se johtuu.

Ensimmäinen lääkäri määräsi kuumelääkkeen ja toisen hikkaa varten. Kuume loppui, mutta hikka sen kuin vain jatkui.

Toinen lääkäri oli silmät pyöreinä ja ihmetteli, soitti neurologille ja kertoi tapausten pyytävän ohjetta, mitä hän määräisi lääkkeeksi. Sain reseptin ja ajoin lähiapteekkiin, jossa todet-

tiin, ettei heillä ollut kyseistä lääkettä ja neuvottiin menemään toiseen apteekkiin. Sieltä sitten löytyi kyseinen lääke, joka pikku hiljaa paransi hikan, joka on ollut nyt poissa pari päivää.

Ihmeellisintä tässä on se, että lääkäri- ja sairaanhoitokoulutukseen ei taida kuulua tällaista sairautta kuin hikka, joka on pitkään jatkueksaan hengenvaarallinen tauti.

Karjala takaisin?

Karelia Klubi lähetti kutsun saapua 9.5. jäsenkokoukseen Turkuun. Paikalla olivat puheenjohtaja Antero Siljola, Klubi-lehden päätoimittaja Veikko Saksi. Puheenpuoroja jakoi Turun alueen ”johtomies” Reino Paju, hankin juuriltaan kurkijokelainen. Osanottajia oli noin 32 henkilöä.

Alustusten jälkeen keskusteltiin muun muassa Karjalan palautuksesta.

Käytin puheenvuoron ja pyysin niitä henkilöitä nostamaan kätensä pystyyn, jotka haluavat Karjalan takaisin nykyasukkaineen. Hämmästykseni oli suuri, kun noin puolet nostivat kätensä. Eipä siinä paljon ajateltu, mitä seuraisi, kun noin 200 000 - 300 000 nykyasukasta tulisi raikaturun Karjalan mukana. Kyllä sen jälkeen elätettäviä riittäisi.

EU on antanut käskyn, että jos Karjala palautetaan, niin on otettava nykyasukkaat mukana. Sanoinkin kokouksessa, että minä en halua Karjalaa, jos on otettava noin 300 000 ihmistä siinä mukana elätettäväksi.

Liittyäkää Karelia Klubin jäseneksi. Se maksaa vain 5 euroa vuodessa, ja siihen sisältyy kuusi lehteä. Terveisiä vain kaikille Kurkijokelaisen lukijoille ja pitkää ”pinnaa” päätoimittajalle.

Uimosen Eino
Turusta

Laatoka vallottaja

Kunno kalamies kesäl koto-koivu kuppees. 4.7.2003 Raijan kuvasi Terttu.

Isä ko läks kalastammaa, hää alko ahvenii lappaa, Raija-tyttö taituusa näytti iha isä Simo tappaa. Laatokal ko onkel män tuumi: ”Missähä täälä oikei nappaa?” A, vot, mite käikää: hää alkoki ahvenii lappaa. Vähälaisestha niitä tul, ei kovikaa suurta kappaa. Siel ei onke merkkii kysytty, se ol iha vappaa.

Vaik tuota kallaa, Raija, Siul ei noust kovi kiivasta tahtii, kannattaa silti kiitelä tuota Laatoka mahtavaa Ahtii. Sehä se siel vei valtakunnas noita ahvenloittaa vahtii. Hiitola Pitäjäseura joukkuees on kyl karjalaista mahtii, siekii huoppasit ens syksyn lähtii Laatokal kalajahtii.

Vaik siel vähä kylmä tuul käi ja vilu puistel pintaa, kyl kannatti voito kunnijaks vähä röyhistelä rintaa. Eikä sitä tuos hötäkäs käyty laskemaa ahvekilol hintaa. Pääassii et voitto tul, mitä myö mistää muusta, omena ei täs tappauksessa puvonnu kauas puusta. Vereperinnöks tuo taito oikiilt kalamiehelt on saatu, ja tytöst ei polvi huonontunt, vaa tul kalamiehe laatuu.

Kyllähä voito kunnijaks samppanjaakii juotii, ja viel Siu kapraheiskii voittopokal tuotii. Myökii oikei ylpeitä ollaa, ko on tuollane sisko meillä, isä jälkii hää tallustelluu tuol kot Karjala teillä.

Yks Siu siskoloistais

Eskon puumerkki

Karjalaiset kesäjuhlat Lahdessa

Neljän viikon päästä me karjalaiset kokoonnumme Lahteen viettämään valtakunnallisia kesäjuhliamme kuten joka vuosi. Ohjelma on monipuolinen, ja juhla kestää perjantaista 17.6. alkaen sunnuntaihin 19.6.

Karjalaisia kesäjuhlia vietetään nyt 57. kerran. Viimeksi juhlat olivat Lahdessa vuonna 1982. Juhlille odotetaan paitsi karjalaisia myös runsain joukoin muita karjalaisuudesta kiinnostuneita.

Miten Lahti muuttui, kun karjalaiset tulivat

Viikonloppu aloitetaan perjantaina Lahden Konserttitalon Felix Krohn -salissa klo 9 alkavalla ”Kun karjalaiset tulivat...” -seminaarilla. Aihetta käsitellään nimensä mukaisesti sekä koko valtakunnan että Lahden näkökulmasta. Tutkijat valottanevat myös myyttiä, jonka mukaan karjalaiset nostivat Lahden liike-elämän kukoistukseen. Seminaarissa sokeina pohjalla on legendaarisen liikemiessuvun edustaja Erik Starckjohann, jolla on kerrottavanaan itse koettua ja läheistä kuultua.

Seminaaripäivän päättää kiertoajelu, joka alkaa Konserttitalolta ja kiertää aluksi torin kupeessa karjalaisten yritysten ja viipurilaisten arkkitehtien luomusten keskellä. Keskus-

tan ulkopuolella käydään katsomassa karjalaisten asuntoalueita ja työpaikkoja. Kiertoajelun aikana nähdään muun muassa Diakoniasäätiö, Jussi Mäntysen hirvipatsas, koulukeskus, viipurilaisia tehdaslaitoksia, ortodoksikirkko sekä Viipurin Reippaan aateperintöä jatkava Urheilutalo.

Perjantaina myös lauletaan

Perjantaina klo 18 alkava yhteislauluilta on suunniteltu karjalaisten ja hämäläisten tapaamistilaisuudeksi ja yhteiseksi ilotteluksi. Yhteislauluilta kuuluu myös Lahden kaupungin 100-vuotisjuhlaohjelmistoon. Yhteislauluilta pidetään Urheilukeskukseen katetussa katsomossa. Tapahtumaan on vapaa pääsy. Illan vetää kirjvalaisuurinen Eki Jantunen Mutkattomat-orkesterineen.

Karjalainen tori ja näytellyt avautuvat lauantaipäivän aamuna Urheilukeskuksen Messuhallin tiloissa. Perjantaina aloitettuja pitäjätapaamisia jatketaan lauantaina.

Jo aamutuimaan eri puolilla kaupunkia on kansantanssi- ja musiikkiesityksiä. Kuorot esiintyvät Sibelius-talossa klo 10.30-12.30 pidettävän kuorokavalkadin lisäksi muun muassa torilla, satamassa sekä ostoskeskuksissa.

Urheilun ystäville tiedoksi, että Kyykkäkisaan il-

moittautuminen alkaa lauantaina klo 9 Kisapuistossa. Tuntia myöhemmin annetaan lähtölaukaus Karjalan maratonille Artjärvellä. Mutta, koska karjalaisuushan on syvämme ja vassas, ei karjalaisista juhlistakaan voi puhua ilman piiraita. Marttalassa alkaa VIP-piirakkakilpailu klo 10. Täitäjien kilpailu puolestaan alkaa samassa paikassa klo 11.

Lauantai-iltaan on sijoitettu runsaasti ohjelmaa eli jokaiselle jotakin.

Ortodoksinen vigilia Pyhän Kolminaisuuden kirkossa, Finn-Kantelet -konsertti Ristinkirkossa solistinaan Ritva Auvinen, molemmat klo 18. Kansantanssikonsertti Konserttitalossa klo 19 sekä Viipurin Laueluveikkojen konsertti Ristinkirkossa klo 21.

Lauantai-illan ilmat Messuhallissa alkavat klo 20. Siellä on luvassa perinteistä iltamaohjelmaa, sota-aikaan liittyvä pienoisenäytelmä ”Oi kallis kansanhuolto”, Mallusjoen miesvoimistelijoiden esityksiä ja karjalaista runonlaulanta. Lopuksi laitetaan jalalla korreesti Eki Jantusen ja Mutkattomien tahdissa.

Sunnuntaina jumalanpalvelusten jälkeen koennutaan juhlaulkuseen. Pääjuhla Lahden Suurhallissa alkaa klo 14.30.

Tulit taas, kevät

Kevätluonnossa kuljin ja miettimään jäin, mitä kaikkea ympärilläin mä näin. Puut hiirenkorvia viheresi, voikukia pientareet kasvatti.

Tuntui poskella leuhahdus keväisen tuulen. Kauniin lintukonsertin metsästä kuulen. Sinitaivasta valkoiset hattarat soutaa, ne lupaillee, ennustaa keväistä poutaa.

Oma mielikin virkistyy keväisin aina, eikä talven pimeys mielessä paina.

Terttu Ketola

MUSIIKKIVÄEN PALVELUPAIKKA LOIMAAN MUSIIKKI

Puh. 7622 950, Oikokatu 3
Avoinna: ma-pe 10-17.30 la 10-14.00

LOIMAAN VIIALAN KONDITORIA-KAHVIO

Kauppalankatu 2, puh. 763 2001
Avoinna: Ma - pe 8.30-17

Haapasen Hautaustoimisto

TÄYDELLINEN HAUTAUSPALVELU
Puh. 762 2700 ja 762 2857

Heimolinnankatu 16, 32200 Loimaa

Liikeajan jälkeen Reunanen puh. 762 2700
Matkap. 0500 531 814, 050 561 0547

HAUTAKIVET

Vuodesta 1921 luotettavaa ja yksilöllistä palvelua

LOIMAAN KIVI
PUHELIN (02) 760 511

ONKS TIETOO VASTAUKSET

- 85 555
- Urho Kekkonen
- vuosina 1800-1861
- ilman keskilämpötila laskee alle nollan
- 21 metriä sekunnissa
- ranskalaista
- hallituksen kerran viikossa pitämää epävirallista neuvottelua
- keskimäärin 1 500 tuntia
- korvassa
- tanskalaisia

KukkaBox

Puh. 762 2669

Vastapäättä Loimaan Aluesairaala

MUISTA!

Lahjaksi

KURKIJOKI-KIRJAT VIIRIT JA VAAKUNAT

LAATUA EDULLISUUTTA AMMATTILAISELTA

- Kellohuoltopalvelu
- Käsikaiverrukset
- Konekaiverrukset
- Korukorjaus/ kivi-istutustyöt
- Sormuksien valmistus
- Ja nyt myös lasikaiverrus

KAIKKI PAIKAN PÄÄLTÄ
KELLOLIIKE
Juhani Lankinen Ky
Kauppalankatu 2, Loimaa
Puh. (02) 763 2760
(Kaupungintaloa vastapäätä)

Asianajajia

ASIANAJAJA on asianajajaluetteloon hyväksytty lakimies, jolla on säädetty kokemus ja taito. Asianajajan toimintaa valvovalle Asianajajaliitolle ja oikeuskansleri. Asianajotoimistot hoitavat myös maksuttomia oikeudenkäyntejä ja oikeusturva-asioita.

Asianajotoimisto HEIKKI RANTANEN

Varatuomari
Julkinen kaupanvähvistaja
Kauppalankatu 9-11 B, Loimaa
p. (02) 762 2888, fax 762 2313
heikki.rantanen@kolumbus.fi

Asianajotoimisto JARI HEIKMAN OY

Asianajaja,
varatuomari Jari Heikman
varatuomari Kaarina Nylamo
varatuomari Katri Nieminen
Turuntie 8-14, II krs. Loimaa,
puh. (02) 762 4400, fax 763 1301
jari.heikman@aatsto.inet.fi
www.heikman.com

Tilaa nyt

itsellesi – tai ystävällesi lahja, joka muistetaan!

Palauta allaoleva kuponki kirjjekuoressa osoitteella:

Kurkijokelainen
Koulukuja 7, 32200 Loimaa

Tilaan Kurkijokelaisen

- ☐ Itselleni
- ☐ Lahjaksi
- ☐ Olen kestotilaaja ja tilaan lehden jälkipolville 1. vuodeksi tarjoushintaan 30 euroa
- ☐ Osoitteenmuutos
- ☐ Peruutus

Lehden saaja (tai vanha osoite):

Nimi: _____

Lähiosoite: _____

Postinro ja -toimip.: _____

Lahjatilauksen maksaja (tai uusi osoite):

Nimi: _____

Lähiosoite: _____

Postinro ja -toimip.: _____

Päiväys ja allekirjoitus: _____

Tarjoukset voimassa: perjantai – lauantai 20.-21.5.2005

Päivän resepti: helposti ja nopeasti ruokapöytään!

Atria Atrilli grillimakkarat
400 g (2,48 kg)

0,99 pkt

HK Marinoitu porsaankuusi fileepihvi
10 kpl

6,99 kg

Snellman Pinta-maustettu porsaankuusi grillikylki

3,99 kg

Valio Polar 15, Kippari, Olfertmanni tai Olfertmanni 17 viipale
300 g (11,63 kg)

3,49 pkt

Grandiosa Pizzat
530-710 g (7,53-5,62 kg)

3,99 kpl

Atria Marinetti ja juustomarinetti
460 g

2,59 rasia

Lapin Kulta III-olut 12-pack
6,75 + 1,20 (1,98 l)

7,95 rasia

Hollannin Golden omenat

0,99 kg

SPAR LOIMAA
Kauppias Sami Toivonen
puh. (02) 763 6850
ma - pe 7-21, la 7-18

Ruokakauppa Sinun makuusi

Savustettu Merilohi file

9,90 kg

Alko
762 2062

nonstop parturi
040-765 7028

Naisellista muotia -Loimatar-
762 2848

Kahvila Helmi
762 4432

LOP-Kultapiste
763 2150

Olgatar
762 1413

Ritvan ja Olin Eines-keittiö
76368520

SPAR